

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 6 nr 3. September 2015

Från beslut

TILL VERKLIGHET

SIDAN 4

**Ett tunnel-
projekt
utöver det
vanliga**

SIDORNA 8-9

*Efterlyses:
Unga byggare*

SIDAN 5

**Så fixar
ni ett
UVA-möte**

SIDAN 10

**Västsvenskt
toppteam i
yrkes-VM**

SIDAN 15

**Mattias vill
stötta och
inte jaga fel**

SIDAN 14

Väst

BYGGNADS

Skärp
kraven på
friskvård!

Tydligare
reseregler!

Höj
lågsta-lönerna!

Så kan du påverka ditt kollektivavtal

Nästa år blir det nya kollektivavtal för Byggnads alla yrkesområden. Som medlem har du i höst chansen att göra din röst hörd och tycka till om vad du vill förändra i ditt kollektivavtal.

Du lämnar in dina förslag i form av motioner (du hittar blanketten på byggnads.se/vast) och dessa ska vara inne senast den 19 oktober. Det är med andra ord hög tid att sätta sig ner och skriva ihop några rader.

Bästa sättet är att lämna in en motion

är via din medlemskrets. Mötesdatum finns på sista sidan i Byggvästen. Vecka 42 kommer sedan verksamhetskretsarna att ta ställning till vilka förslag som ska gå vidare till regionfullmäktige.

Även om ditt förslag inte går igenom den här gången, ge inte upp. Varje avtal är en förhandling där båda parterna måste kompromissa och historien har visat att träget nötande ofta lönar sig i längden.

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1,
413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Redaktör: Johanna Lundström
(text & foto om ej annat anges)
010-601 14 39,
johanna.lundstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté: Linnéa Ellström,
Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr,
Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael
Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödelius
Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergströmen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vän 3)
541 28 Skövde
Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15,
fred 9-12
Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15
(Medlemsservice 9-12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter
Månd-fred: 9-11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog
Kassakort skickas till:
Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns Mattias Karlsson och Paul
O'Brian som jobbar med bygget av Marie-
holmstunneln. Läs mer om det ovanliga
projektet på sidorna 8-9.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Kräv kompetens för att få ordning på byggfusket

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Om du bryter armen och behöver operera dig så är det självklart att operationen utförs av en kvalificerad kirurg. För vem vill bli opererad av en självutnämnd expert som inte klarar Socialstyrelsens krav på specialistkompetens? Det är därför läkaryrket omges av ett tungt regelverk.

Men så ser det inte ut i byggbranschen, där kan vem som helst utge sig för att vara snickare eller takläggare utan några som helst kompetenskrav.

Jag har i sommar fått flera samtal från förtvivlade människor som anlitat okvalificerade hantverkare som gjort mer skada än nytta. Ofta är det plånboken som fått styra. För visst kan det vara frestande att anlita någon som bygger ut din altan för flera tusenlap-

par mindre än den mer väletablerade firman. Men som gammal snickare gör det ont i hjärtat att se hur många altaner som byggs helt galet på grund av att utförarna inte behärskar hantverket.

Och det är inte bara privatpersoner som råkar ut för detta. Samma sak sker om och om igen hos såväl kommunala bolag som privata företag. Det räcker tyvärr inte att lita på stabila gamla företag eller ett medlemskap i Sveriges byggindustrier, då det anlidade företaget kan sälja utförandet till ett annat företag utan beställarens kännedom.

Se bara vad som hände för några år sedan med de nybyggda hyreshusen på Friggagatan i Göteborg. Vatten som läckte in i lägenheterna, duschkabiner som lossnade, felkallade badrum, listan på byggfel kunde göras lång.

Ett annat exempel är den nybyggda skolan i Henån på Orust som snabbt fick stängs efter att personal och elever blivit sjuka på grund av fukt och mögel.

Så här ska det inte behöva gå till. Vi har ju yrkesbevis i Sverige. Dagens yrkesbevis visar att personen har en

grundläggande teoretisk kunskap om yrket samt praktisk erfarenhet. Varför inte utveckla dessa och skapa en certifiering som i större utsträckning säkerställer innehavarens kompetens.

Det skulle skapa en trygghet för alla som anlitar hantverkare.

Förvisso kan prislappen för altanbygget eller takomläggningen bli högre än om man låter en icke kvalificerad hantverkare göra jobbet. Men varför ska det slarvas och snålas med något så värdefullt som ett hus? Våra hus är inga slit- och slängvaror. De ska användas av många generationer och förhoppningsvis stå kvar i massor av år.

Även på arbetsgivarsidan behövs det bättre reglering för att få bukt med oseriösa företag som struntar i arbetsmiljön och blåser anställda på pengar. Därför beslutade Byggnads kongress förra året att verka för ett Grönt kort, som är en certifiering för nystartade byggföretag.

För att bli certifierad ska företaget ha kollektivavtal, ha kunskap om gällande arbetsmiljölöslagstiftning och ha sina papper i ordning. Det skulle uppmuntra företag att ta ansvar och samtidigt göra det lättare för kunderna att hitta en seriös firma.

Så det är hög tid att rensa upp i branschen och börja ställa krav. Genom certifieringar kan vi skapa en tryggare byggbransch för alla. I det arbetet behöver alla inblandade hjälpa till för att minska de onödiga kostnader som uppstår på grund av bristfälliga kunskaper, i utförandedet och oseriösa företag.

Från beslut till handling

Så ska kongressbesluten genomföras

Jobba för en jämställd byggbransch, öka unga medlemmars delaktighet och ge medlemmarna mer fackliga kunskaper. Det är några av de beslut som Byggnads kongress fattade 2014.

Nu pågår arbetet för fullt med att genomföra besluten.

I höst startar Byggnads Väst en ny utbildning – Påfarten för lärlingar som ska göra unga medlemmar jobbsmarta, att de får koll på sina rättigheter och blir mer fackligt medvetna

Påfarten lärling är ett av flera exempel på kongressbeslut som nu genomförs i Byggnads. Ett annat är att regionen utsett en jämställdhetsansvarig i styrelsen, Jörgen Elv.

Ett tredje exempel på hur kongressbeslut genomförs i praktiken är den uppseendeväckande kampanjen Stoppa machokulturen som väckt många reaktioner i våras. Med provocerande budskap vill Byggnads tillsammans med Byggcheferna väcka tankar och skapa debatt om hur klimatet är i byggbranschen.

Andra beslut är att skapa ordning och

Foto: Bildcozer kommunikationsbyrå

Uppmärksammas jämställdhetskampanj. Kampanjen Stoppa machokulturen har sitt ursprung i ett kongressbeslut om att arbeta för en jämställd byggbransch.

reda i en byggbransch som blir allt svårare att överblicka.

Huvudentreprenörsansvaret är ett steg i rätt riktning, men det behövs fler åtgärder menar Byggnads. En sådan är att införa certifieringen Grönt kort som nystartade byggföretag kan ansöka om.

För att bli certifierad ska företaget ha kollektivavtal, kunskap om gällande arbetsmiljölagstiftning och ha formella papper i ordning.

Att få fler byggare att bli medlem-

mar är också en prioritet, för precis som många andra fackförbund har Byggnads tappat medlemmar under 2000-talet.

Därför görs det nu flera insatser för att öka medlemsantalet. Och det finns tecken på att den nedåtgående trenden är på väg att vända – i Byggnads Västs region har medlemsantalet ökat något under 2015 och även en del andra regioner har haft en positiv utveckling under första halvåret i år.

Prioriterade kongressbeslut (ett urval)

Arbetsmiljö och hälsa

Nollvision för dödsolyckor i byggbranschen.

Samhälle, byggande och näringspolitik

Införa certifieringen Grönt kort för den som vill starta byggföretag för att uppmuntra företag att ta ansvar och samtidigt göra det lättare för kunder att hitta en seriös firma.

Ungdomsverksamhet

Ny ungdomsorganisationen sjösätts 1 januari 2016.

Lönepolitik

Verka för att höja avtalens lägstanivåer. Ge förtroendevalda större ansvar. Tydligare riktlinjer i kollektivavtalet för ersättning till förtroendevalda.

Jämställdhet och mångfald

Att 5 procent av Byggnads medlemmar är kvinnor. Att Byggnads arbetar med jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Att byggarbetsplatserna blir en tolerant arbetsmiljö.

Byggnads organisation

Tillsätta en jämställdhetsansvarig i varje region och ge den nödvändig utbildning. Förstärka organisationens kompetens när det gäller avtal med utländska byggföretag.

Utbildning

Lärlingar ska senast ett år efter avslutad lärlingstid ha gått en medlemsutbildning. Alla medlemmar ska få en utbildning om facklig verksamhet och värderingar.

Unga medlemmar får egen organisation. Andreas Eljert och Stephanie Olsson har tillsammans med Rickard Andersson och Emma Gustavsson startat Unga Byggare Väst. Deras vision är att få igång lokala ungdomsklubbar i hela regionen där unga medlemmar kan träffas.

De vill ge unga mer plats

- Vi vill visa unga att de kan vara med påverka och att Byggnads inte bara består av ett gäng gubbar.

Det säger Stephanie Olsson som är med i den nybildade ungdomsorganisationen Unga Byggare Väst.

I höst kommer Unga Byggare anordna ungdomsträffar i Halmstad, Trollhättan och Göteborg och efter årsskiftet står Borås och Skövde på tur. Och det är bara början. Planen är att få igång ungdomsklubbar i hela regionen.

- Klubbarna ska vara en plats dit ungdomar kan vända sig. Vi är en stor region, så det behövs många klubbar, säger Andreas Eljert, som är ordförande i den regionala ungdomskommittén.

Andreas och Stephanie vill att fler ska upptäcka vikten av att engagera sig. För som ung medlem är det inte alltid så lätt att veta vad facket gör. Det vet de av egen erfarenhet.

- Jag visste inte så mycket om facket när jag började jobba och ville veta vad

medlemsavgiften egentligen användes till. Därför bestämde jag mig för att gå den fackliga introduktionsdagen som senare blev Påfarten, säger Andreas.

Stephanie, som är sekreterare i ungdomskommittén, har en liknande historia som började med en träff i Byggnads kvinnliga nätverk.

- Där insåg hur viktigt det är med kunskap och att det faktiskt går att förändra saker, säger hon.

Kunskap om hur facket och arbetsmarknaden fungerar, lagar och avtal

och på vilka sätt det går påverka är saker som alla unga behöver känna till menar de.

- Många unga tar nog saker för givet, och vet inte hur de kan påverka. Det vill vi ändra på, säger Stephanie.

De hoppas nu att unga i regionen ska känna sig sugna på att dra igång lokal ungdomsverksamhet.

- Det är bara att höra av sig, vi vill stärka hela regionen och då behöver vi fungerande ungdomsklubbar säger Andreas.

Vill du vara med i Unga Byggare?

Kontakta:
Stephanie Olsson
solsson794@gmail.com
072-394 50 24

Andreas Eljert
aeljert@icloud.com
0723-71 36 92

Hänt i Byggnads Väst

25 juni. Arbetsplatsbesök i Floby där anställda på bland annat Erlandssons, Medins Ventilation och Sandahls Bygg fick avtals- och försäkringsinfo av Byggnads Väst.

20 maj. Ängegärde bygg AB får besök av Byggnads Väst på bygget av motionscentret i Fontin i Kungälv.

13 juni. Vår fiskedag i Hökensås gick av stapeln. Rickard Glad och Hasse Elin var två av deltagarna.

26 juni. Anställda på Sven Johanssons Bygg AB i Ed, har UVA- möte.

11 maj. Byggnads nätverksträff för kvinnor i byggbranschen startar. Byggare från Västsverige bland annat fick lyssna på en föreläsning med Tina Thörner.

19 maj. Östra Skaraborgskretsen har medlemsmöte där det även spelades äventyrsgolf. Vinnare blev Hugo Samuelsson.

30 juni. Byggnads Väst besöker Stora Levene där ombudsman Morgan Karlsson träffade på Sebastian och Anders från Vara Entreprenad.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in bilder till Johanna.lundstrom@byggnads.se så kanske de kommer i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb). När du skickar din bild till Byggvästen ger du samtidigt ditt tillstånd till publiceringar i Byggnads olika medier.

Gå en kurs i höst

Bli jobbsmart • **Fackliga grundkunskaper** • Löner och avtal
• **Mångfald och antirasism** • Velfärd och trygghet • **Så gör du skillnad**

Ta chansen att lära dig mer om facket, dina rättigheter och hur samhället fungerar. Vårt studieprogram är fullmatat med intressanta kurser. Du hittar alla kurser på byggnads.se/vast där du också kan göra intresseanmälan till utbildningarna direkt på webben.

Väst

BYGGNADS

Ett vattentätt projekt som leder bort trafiken

Förebereder tunnelbygget. Desmond McNea tar bort kanterna på de rör som ska bilda ett schakt där tunneldelarna till Marieholmstunneln gjuts.

I snitt byggs bara en ny sänktunnel i världen varje år. Den här gången har turen kommit till Göteborg, där tyska företaget Züblin fått uppdraget att bygga den nya älvförbindelsen Marieholmstunneln.

De 30 ton tunga och 40 meter långa rostiga rören utgör en imponerande syn de på grusiga industritomten vid Göta älvs strandkant. Tre skeppslaster från Turkiet har krävts för att få hit alla rören och nu pålas de ner i marken.

Rören formar ett schakt där tunnel-elementen sen ska gjutas. Den 300 meter långa sänktunneln kommer bestå av tre tunnelement i betong. När betongelementeten är klara fylls de med vatten så att de flyter ut i Göta älv och sedan sänks tunneldelarna ner under vattenytan.

Sänktunneln blir den nya älvförbindelsen i Göteborg och ingår i det Västsvenska paketet som ska skapa en bättre infrastruktur i regionen. Tunneln under namnet Marieholmstunneln och är en efterlängtdad länk som ska avlasta den hårt trafikerade Tingstadstunneln.

Huvudentreprenör är tyska Züblin som nyligen färdigställt tunnelbygget Norra länken i Stockholm, som också är en sänktunnel.

– Det byggs i snitt bara en sänktunnel om året, så det är inte så ofta det händer, säger Lars Hellström, miljöchef på Züblin Scandinavia.

Züblin är ett tyskt företag men personalen är internationell. Företaget har över 1 200 anställda från drygt 30 olika länder.

– Man måste ha duktig arbetskraft.

Vi går inte ut och letar efter de billigaste utan vi vill ha de bästa, säger Lars Hellström

En av dessa är irländaren Paul O'Brian som också jobbade med Norra länken i Stockholm. Lågkonjunkturen på Irland har slagit hårt mot byggbranschen och därför har Paul och många av hans kollegor fått söka sig utomlands för att få jobb. Han trivs bra i Sverige och västkustklimatet är inga problem för den som kommer från den gröna, men ack så blåsiga ön.

– Blåst och regn är inga problem, jag är van från Irland, säger Paul och fyrar av ett stort leende.

Paul och svenska kollegan Mattias Karlsson håller på och flyttar elledning- ar som måste dras om för att ge plats åt gjutschaktet.

Internationell arbetsplats. På Marieholmstunneln arbetar folk från flera länder och huvudspråket är engelska.

Pålning pågår. De 30 ton tunga rören pålas ner i marken och bildar ett schakt där de tre sänktunneldelarna ska gjutas.

Trafikverket

Påfarten. Vägen till Marieholmstunneln på den södra sidan av Göta Älv går via Röde Orm.

Tunnelsträcka. Totalt blir tunneln 500 meter lång och på Hisingsidan blir infarten strax öster om Ringön.

Med ett så här stort projekt blir det också många underentreprenörer. Uppdragsgivaren Trafikverket ställer höga krav på sina huvudentreprenörer när det gäller kollen på underentreprenörerskedjan och se till att byggarna inte blir lurade av oseriösa företag.

Varje underentreprenör ska redovisas och innan de anlitas ska underentreprenör ska bland annat kontrolleras hos Skatteverket så att företagen inte har några skatteskulder. Dessutom är ID06 är krav. För varje byggare som saknar ID06 måste Züblin böta 25 000 kronor till Trafikverket.

Det tar sex år att slutföra projektet – först hösten 2020 kommer de första bilarna att kunna göra genom den nya tunneln.

Fakta Marieholmstunneln

En ny biltunnel under Göta älv som länkar samman sydöstra delen av Göteborg med Hisingen och ska avlatsta den hårt trafikerade Tingstadstunneln.

Byggstart 2014. Klar 2020.

Budgeten är ca 1,5 miljarder.

Tunneln blir 500 meter lång, varav 300 meter är själva sänktunneln som ansluts med 100 meter långa cut-and-cover-tunnlar på varje sida.

Sänktunneln består av tre delar som gjuts i betong. Varje del är 100 meter lång.

Tätningar runt varje tunneldel håller tunneln vattentät.

Trafikverket

Två delar av tunneln gjuts på den södra sidan och den tredje på norra sidan.

Den sänktunnel som just nu byggs mellan Danmark och Tyskland kommer med sina 16 kilometer bli världens längsta.

UVA-möte för ökad delaktighet. Anställda på Bra bygg träffas för att diskutera vilka frågor som de ska jobba med framöver och samtidigt få information av Byggnads ombudsmän. UVA är en förkortning av Utvecklingsavtalet som säkrar anställdas inflytande på arbetsplatsen.

Mer inflytande med UVA

Som medlem i Byggnads har du rätt till fem timmars facklig information på betald arbetstid varje år. Men alla utnyttjar inte den möjligheten.

Den enda gången på Bra bygg i Mölndal som alla anställda träffas är på de personalträffar som företaget anordnar två gånger om året. Därför är det viktigt att även anordna UVA-träffar, där de anställda fritt kan stöta och blöta saker som rör jobbet och det fackliga.

–MB-verksamheten har legat nere här ett tag. Men i höstas kom det igång igen eftersom arbetsgivaren ville ha en MB-grupp, säger snickaren och kranföraren Christian Nilsson som sitter i den relativt nybildade MB-gruppen.

Ett bekymmer för byggbranschen är att medlemmarna är spridda över stora geografiska områden. Det är lättare att ordna ett fackmöte på en fabrik när skiftet är över eller avsätta ett par timmar under kontorstid. Runt 110 byggare är kallade

– Jag hoppas att de flesta kommer, säger Christian Nilsson, men flaggar sam-

tidigt för att alla nog inte dyker upp, trots att mötet sker på betald arbetstid.

För Christian Nilsson och de andra i MB-gruppen är förhoppningen att mötet ska resultera i att de förtroendvalda får ett tydligt uppdrag från kollegorna om vilka fackliga frågor som gruppen ska jobba med i framtiden.

På mötet närvarar även tre ombuds-

män från Byggnads. Conny Alfredsson som pratar löner samt Janne Nyqvist och Mikolaj Kosieradzki som berättar om projektet Ordning- och reda som granskar fuskande byggföretag.

Efter information från Byggnads startade mötet med de anställda, där det blev många bra diskussioner och MB-gruppen fick med sig en lång lista med saker som de ska jobba med.

UVA-MÖTE – SÅ FUNKAR DET

■ **Ordna UVA-möte.** MB-grupp alternativt facklig förtroendeman ansvarar för anordna UVA-möten. Saknas dessa kan ni kontakta Byggnads Väst direkt och få hjälp.

■ **Byggnads kan närvara på mötet** och informera om exempelvis försäkringar, löner, arbetsskydd och allmän-facklig information.

■ **Byggnads ordnar lokalen.** Vill arbetsgivaren ha egen information på mötet står de för fiket. Annars gör Byggnads det.

■ **Senast en månad innan** UVA-mötet ska det anmälas till arbetsgivaren.

■ **Du har rätt till 5 timmars** facklig information på betald arbetstid varje år. Normalt fördelas den tiden på två UVA-möten.

■ **Möten hålls normalt under arbetstid.** Anordnas mötet efter arbetstid utgår övertidsersättning.

■ **Efter mötet** ska minnesanteckningar fyllas i på en särskild blankett och skickas till Byggnads.

Avtalsförsäkringar ger trygghet

Kollektivavtalet reglerar inte bara löner, reseersättning och villkor. Jobbar du för en arbetsgivare med kollektivavtal får du också ett stort skydd genom våra avtalsförsäkringar. Försäkringar som

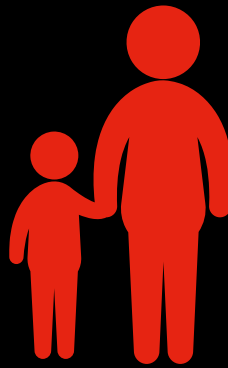
facket förhandlat åt dig och som du inte behöver betala en krona för. Här är några exempel på allt som ingår. Vill du veta mer kontakta våra försäkringsansvariga. Info finns på byggnads.se/vast

Vid arbetsskada eller arbetsrelaterad sjukdom

Inkomst ersättning från första dagen vid arbetsolycksfall.
Ersättningar för kostnader.
Ersättning för fysiskt och psykiskt lidande.
Ersättning för särskilda olägenheter som skadan medfört.

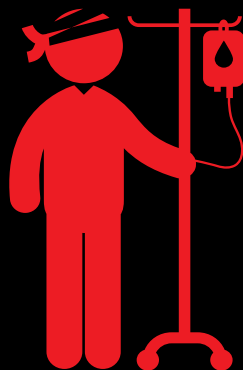
Om du är föräldraledig

10 procent av din lön som föräldratillägg i högst 180 dagar upp till barnet är 18 månader. Maxtaget för full ersättning är en lön på 37 000 kr/mån.

Behåll din tjänstepension under föräldraledigheten, den betalas genom en premiefrielseförsäkring.

Om du blir sjuk

12,5 procent av din sjukpenning i dagersättning från dag 15 till 360.

Tjänstepensionen betalas in även under din sjukskrivning.

Är du sjuk och blir du av med jobbet får du behålla ett efterskydd i 720 dagar.

När du blir pensionär

En tjänstepension som arbetsgivarna betalat in under dina anställningar från du är 25 år (årspremien är 4,5 procent av din bruttolön).

Pensionsåldern är flexibel från 55 till 70 år.

Du väljer själv sparform, förvaltare och fonder för din tjänstepension.

Vid dödsfall

Begravningshjälp på 22 250 kronor till dödsboet.

Ersättning till efterlevande från 44 500 till 267 000 kronor beroende på ålder vid dödsfallet.

Barnbelopp från 44 500 till 89 000 kronor per barn (beloppets storlek styrs av barnets ålder).

Om du blir arbetslös

Avgångsbidragsförsäkring. Ekonomisk kompensation för dig som är över 40 år och varit anställd i minst fem år på AGB-anslutna företag.

Omställningsstöd. Hjälp att komma in på arbetsmarknaden. Du måste ha blivit uppsagd på grund av arbetsbrist.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Förstärkt skydd mot byggdammet

Jag har skrivit om byggdammet tidigare, om vikten av att minimera dammspridningen, och att kräva dammfällor och andra bättre arbetsmetoder. I samma krönika efterfrågade jag också den nya kvartsföreskriften som ger arbetsgivaren större ansvar när det gäller kvartshaltigt damm.

Nu har den kommit, AFS 2015:2 som träder i kraft den 2 november 2015. I föreskriften förtydligas arbetsgivarens ansvar för planering och undersökning av arbeten där det farliga dammet kan uppkomma.

Undersökningen och riskbedömningen ligger sedan till grund för valet av åtgärder som minskar riskerna för att arbetstagare utsätts för kvartsdamm.

Dessa åtgärder skall väljas i följande prioriteringsordning: 1 - eliminera risken, 2 - begränsa risken, 3 - skydda arbetstagarna mot risken.

Det duger alltså inte att arbetsgivaren bara hänvisar till personlig skyddsutrustning - först måste andra möjligheter ha undersökts.

Många av dessa undersökningar och riskbedömningar skall dessutom vara skriftliga. Kan inte arbetsgivaren uppvisa aktuell dokumentation en sanktionsavgift på upp till 150 000 kronor.

Nu kommer inte en ny föreskrift i sig att förbättra arbetsmiljön, det får vi tillsammans göra, men den nya föreskriften kan bli ett bra stöd på vägen.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 maj – 10 aug 2015

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Per Jacobsson Bygg	Stenunge Allé	4 166	287,82	Ackord
2	GH Olofsson Bygg & Entreprenad	Våglångsgatan badrum	2 063	278,08	Ackord
3	Peab Sverige	Spånvägen/Timmervägen Skövde	1 432	254,21	Ackord
4	DMJ Bygg	Kvillebäcken Lotten L	1 795	250,56	Ackord
5	GH Olofsson Bygg & Entrepr	Våglångsgatan badrum	1 627	247,53	Ackord
6	Tommy Byggare	Lagerhuset Vara	1 109	233,53	Ackord
7	Ängegårde Bygg	Kotten, ny motionscentral	2 204	231,05	Ackord
8	Peterson & Hansson	Berte Kvarn	2 128	230,64	Ackord
9	Peab Sverige	Brf Stormsvalan Tidaholm	3 387	229,69	Res
10	JM	Kajen 3 Brf Flaggskippet Göteborg	1 752	228,78	Ackord
11	Tommy Byggare	VIAB Vårgårda	2 172	227,81	Ackord
12	JM	Kvarnbyvallen E1 Panorama	3 604	227,29	Res
13	Konceptbyggen i Väst	Onyxen Kungsbacka	3 994	227,15	Ackord
14	Majvik Bygg	Hönekulla höjd hus 3-5	4 002	225,28	Ackord
15	Majvik Bygg	Kahls kaffe	868	225,28	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik övr. yrken 1 maj – 10 aug 2015

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS	Bravida Sverige	Klockarevägen	424	311,81	Ackord
VVS	Bravida Sverige	Kv Hjässan 2 Höghus	4 120	309,30	Ackord
VVS	Bravida Sverige	Goda Grannar Etapp 2	380	271,48	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett	NCC Kvillebäcken	54	370,50	Ackord
Golv	Sandå Sverige	Åttingstigen 33-102	12	340,97	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett	Gottsunda 2	79	338,41	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 7	6	235,79	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 6	24	213,18	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 10	32	210,44	Ackord
Platt	Player & Fors Bygg	Hus F, Skattegården	64	248,08	Ackord
Platt	Halmstad Kakelhus	Pihlgården	228	240,13	Ackord
Platt	Player & Fors Bygg	Hus E, Skattegården	88	224,01	Ackord

Tog du studenten i år?

Läs då det här!

När du gick i gymnasiet var du frimblem i Byggnads. Efter examen måste du börja betala en medlemsavgift för att fortsätta vara med i Byggnads.

Du behöver dessutom ansöka om att bli medlem i a-kassan, det sker inte automatiskt.

Om du har ett jobb

Då måste du börja betala medlemsavgift för att fortsätta vara med i Byggnads fackförbund. Storleken på avgif-

ten styrs av hur mycket du tjänar. Om din lön förändras är det viktigt att du hör av dig till oss för att få rätt avgift.

Info om våra medlemsavgifter:

byggnads.se/vast

010-601 14 14

medlemsservice.vast@byggnads.se

Om du är arbetslös

Saknar du arbete kan du vara frimblem till sista augusti, sen måste du börja betala en medlemsavgift. 2015 är arbetslösas avgift 49 kronor.

Bli medlem i a-kassan

Har du fått ett jobb bör du ansöka om att bli medlem i Byggnads a-kassa. För att få en inkomstbaserad arbetslöshetsersättning måste du ha varit medlem i a-kassan i minst tolv månader. Därför är det viktigt att du går med i a-kassan så snabbt som möjligt.

Ansök om a-kassa:

www.byggnadsakassa.se

a-kassan@byggnads.se

010-601 18 00

Joe Hill hyllas i Ulricehamn

Den 19-21 november uppmärksammas arbetarrättskämpen Joe Hill på Ulricehamns Folket Hus. Arrangör är ABF, LO och Folkets Hus.

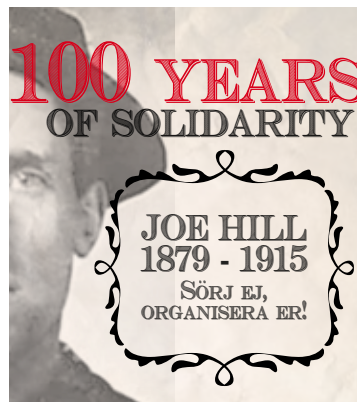
Program:

19/11. Filmvisning Joe Hill av Bo Widerberg.

Bio Kontrast. Kl. 19:00. Entré 40 kr.

20/11. Strejk i paradiset. Lucas Stark sjunger Joe Hill. Kl. 19:00. Entré 150 kr.

21/11. Öppet hus Kl 11:00. Utställning av fackliga fanor PRO Kören sjunger Joe Hill Ulricehamns Blåsorkester. Fri entré.

Byggarbetslösheten under juli månad

I juli månad var 1 992 arbetslösa och i program i byggbranschen i Västra Götalands län. Varav 618 stycken var lärlingar (282 av dessa var under 25 år).

I Hallands län var 363 arbetslösa och i program, varav 117 stycken var lärlingar. 85 av lärlingarna är under 25 år. Byggarbetslösheten har senaste året minskat kraftigt.

Lars-Göran Jenny

Ny personal hos Byggnads Väst

Vi har fått två nytillskott på personalsidan i regionen. I Trollhättan jobbar Jenny Alfredsson med bland annat med Medlemservice. Jenny har tidigare arbetat på Lärarförbundets a-kassa. På Göteborgskontoret har Lars-Göran Johansson börjat som försäkringshandläggare. Han jobbade tidigare med försäkringar på IF Metall.

ACKORDKURS FÖR VVS:ARE

Ta chansen att lära dig mer om att jobba och räkna på ackord. I oktober anordnar vi en ackordstagarutbildning för VVS:are i Borås.

När: 28-29 oktober. Kl. 07:00-16:00.

Var: Byggnads kontor, Arbetarrörelsens Hus Norrby Tvärgata 3 Borås.

Anmälan: Mejla namn, personnummer, kontaktuppgifter och kursens namn till:

fackligutbildning.vast@byggnads.se

Du kan också anmäla dig på sms

073-012 12 61.

Begränsat med platser. Först till kvarn gäller. Byggnads betalar för förlorad arbetsförtjänst, tjänsteledighet måste ansökas om minst 14 dagar innan. Byggnads står för fika på morgon och eftermiddag, samt lunch.

Kontakt: Peter Hellberg,

010-601 14 10,

peter.hellberg@byggnads.se

Hej huvudskyddsombudet Mattias Lyderbäck...

...vad gör du på jobbet?

Uppdrag: Bra arbetsmiljö

Som huvudskyddsombud jobbar jag både med att utveckla arbetsmiljöarbetet och att stötta skyddsombuden. Det är viktigt att de alltid har någon att vända sig till och känner att någon bryr sig. En stor del av arbetsdagen ägnas åt arbetsplatsbesök. Sen blir det rätt mycket hamrande på tangenterna också, i jobbet ingår en hel del dokumentation och informationsspridning.

Roligast med uppdraget

Jag får vara med och påverka mina arbetskamraters arbetsmiljö. Att hjälpa andra och se till att de kommer hem hela och friska. Jag trivs fantastiskt bra med den här rollen!

Svårast med uppdraget

Att ändra beteenden. När det gäller regelverket så tycker jag att vi på Skanska har det mesta täckt. Utmaningen är att få in skyddstänk ut på arbetsplatserna. Där har vi ett viktigt uppdrag att också förklara varför vi har våra skyddsregler.

Vill stötta och inte bara jaga fel

Jag tror mycket på dialog. Jag är inte bara ute efter att leta fel utan har mer en supportfunktion. Som huvudskyddsombud prioriterar och förebygger jag det som kan leda till de allvarligaste skadorna och det som skadar på lång sikt, som kvartsdamm och vibrationer.

Mattias är en hamare

Det är en förkortning av handläggare i arbetsmiljöfrågor och är ett fackligt uppdrag. Hamare kan också, som Mattias, vara utsedd till huvudskyddsombud inom sitt geografiska behörighetsområde.

Därför gör han oanmälda arbetsplatsbesök

Då får jag se verkligheten, inte något som är tillrättalagt. Tror det är lätt hänt annars att man fixar till arbetsplatsen lite innan besöket. Som huvudskyddsombud är det viktigt att jag får se arbetsplatserna som de ser ut i den dagliga verksamheten.

OM MATTIAS LYDERBÄCK

Ålder: 37 år.

Gör: Huvudskyddsombud/hamare på Skanska i Skaraborg och handledare på Påfarten.

Bor: Skara.

Västsvenska hantverkare fick mäta sina krafter i VM

Komplicerade projekt under hård tidspress och med tuff konkurrens. Under yrkes-VM ställs hantverkare inför tuffa utmaningar. I år fick två västsvenska hantverkare vara med och tävla i den prestigefyllda tävlingen.

Yrkes-VM är världens fjärde största mästerskap, bara OS, fotbolls-VM och friidrotts-VM är större. För muren Daniel Carlberg från Ytterby och plattsättaren Oskar Johansson låg det mycket förberedelser bakom tävlings-satsningen. Daniel åkte till och med till Danmark för att träna med det danska murarlandslaget.

”Att kunna hålla fokus på det jag ska göra och skita i vad de andra gör är en väldigt viktig detalj för att kunna lyckas” skev Daniel i ett blogginlägg inför tävlingresan till Brasilien.

Plattsättaren Oskar Johansson från

Hantverkare i världsklass. Plattsättaren Oskar Johansson från Borås och muraren Daniel Carlberg från Ytterby tävlade i yrkes-VM som gick av stapeln i São Paulo 12–15 augusti.

Foto: Viktor J. Frenling

Borås hade utmaningen att kakla en vägg med bland annat den berömda kristusfiguren och Brasilens flagga formad efter landets konturer. Oskar fick en tuff start i tävlingen då några olyckliga färgval sinkade hans planering. Efter en stressig slutspurt hamnade han på 14 plats av totalt 28 deltagare.

För Daniel Carlberg, som murade en komplex tegelmur med många tekniska delar, blev det en sjundeplats och han fick också med sig hem en medalj of excellence.

Nästa år finns det chans att beskåda hantverkarelliten på närmare håll, då anordnas yrkes-EM i Göteborg

KRÖNIKA

Dubbla budskap från arbetsgivarna

Den första januari i år infördes huvudentreprenörsansvaret. När detta framförhandlades hördes det unisont gallskräk från arbetsgivarhåll, – all världens olyckor och bedrävelser skulle drabba byggbranschen.

Deras skräckpropaganda var av bibliska proportioner och hade fått Egyptens plågor i gamla testamentet att framstå som närmast en västanfläkt.

Nu blev det inte så som arbetsgivarna förutspådde. I stället kan man läsa att svensk ekonomi växer mer än förväntat, bostadsbyggandet ökar och som följd av detta har vi fått en låg arbetslöshet i byggbranschen

Man hade kunnat tro att detta skulle

få arbetsgivarvidan att sluta med sina domedagsprofetior. Men nu när regeringen vill lagstifta om ett huvudentreprenörsansvar är det tydligen dags för att återigen ta till bibliska proportioner, eller varför inte rent av kalla det för ett begynnande ragnarök?

För när Svenskt näringsliv och Sveriges byggindustrier (BI) lämnar sitt betänkande om lagförslaget är det lätt att ta till denna liknelse. För BI hävdar att förslaget gynnar oseriösa aktörer vilket innebär ökad brottslighet och osund konkurrens, och tycker det räcker med att huvudentreprenörsansvaret är reglerat i kollektivavtalet.

Helt plötsligt tar BI alltså åt sig äran för huvudentreprenörsansvaret! Som

de tidigare svor ve och förbannelse över. Så vad vill egentligen arbetsgivarna med den svenska byggbranschen? När de konstant säger nej till allt som reglerar och tryggar anställningsvillkoren för byggnadsarbetarna i Sverige.

Det är snart dags att lägga korten på bordet i kommande avtalsrörelse och bevisa att man faktiskt tar ansvar för branschen och de som jobbar inom den.

Eller vill man något annat?

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Välkommen på medlemsmöte

Verksamhetskretsar

Under oktober behandlas avtalsmotionerna för kollektivavtalet 2016 i regionens fem verksamhetskretsar. Aktuell mötesinfo finns på byggnads.se/vast

Borås

15 oktober. Kl. 17:30
Arbetsrörelsens Hus
Norby Tvärgata 3,
Borås

Fyrbodals

15 oktober. Kl. 18:30
Byggnads kontor,
Swedenborg Center,
Trollhättan

Göteborg

14 oktober. Kl. 17:00
(fika från 16:30)
Studiehemmet våning
2 (baksidan av Folkets
Hus, vid Heurlins plats)

Halland

8 oktober. Kl. 18:00
Rörelsens Hus,
Halmstad

Skaraborg

15 oktober. Kl. 17:30
Stadshotellet, Skara

Kommunkretsar

Bengtstors/Ed

17 september. Kl. 16:30
19 november. Kl. 16:30
Restaurang Tjuren, Ed

Falkenberg

21 september. Kl. 18:30
Kretslokalen Bergåsavägen,
Tröingeberg

Hisingen

7 oktober. Kl. 16:30
Backa Folkets Hus

Hylte

18 november. Kl. 19:00
Bowlinghallen Hyltebruk

Lidköping

13 november. Kl. 18:00
Bowling (plats meddelas senare)

Stenungsund

12 oktober. Kl. 17:30
Fika från 16:30
Stenungsunds kommunhus,
Strandvägen 15

Trollhättan

24 september. Kl. 18:00
Swedenborg, Trollhättan

Uddevalle

24 september. Kl. 18:30
Lotcen, Uddevalla.

19 november. Kl. 18:30

Bowling i Uddevalla. Anmäl till lena.
braberg@byggknads.se senast 12/11.

Varberg

12 november. Kl. 18:00
Folkets Hus, Varberg

Vara

21 september. Kl. 18:00
Rosa huset, Sveagatan 12, Vara
23 november. Kl. 18:00
Rosa huset, Sveagatan 12, Vara

Vänernsberg

17 november. Kl. 18:30
Nygatan, Vänernsberg

Åmål/Mellerud

17 september. Kl. 18:30
19 november. Kl. 18:30
ABF-lokalen, Åmål

Östra Skaraborg

6 oktober. Kl. 17:00
O'Learys, Skövde Arena
Möte, mat och bowling.
Anmäl senast 5/10 till
070 653 27 00 el. 070 2681 524

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggknads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggknads.se. Logga in på medlemssidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgatan

Vad företäller bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svara senast 12 oktober. till johanna.lundstrom@byggknads.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer.